

BOSNA I HERCEGOVINA

Brčko distrikt BiH

SKUPŠTINA

BRČKO DISTRIKTA BiH

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Брчко дистрикт БиХ

СКУПШТИНА

БРЧКО ДИСТРИКТА БиХ

*Младена Маглова 2, 76100 Брчко дистрикт БиХ, телефон и факс:
049/215-516*

Младена Маглова 2, 76100 Брчко дистрикт БиХ, тел. и факс: 049/215-516

На основу члана 22 Статута Брчко дистрикта БиХ – пречишћени текст („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ број 2/10), члана 5 става 1 Закона о концесијама Брчко дистрикта БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бројеви 41/06, 19/07 и 2/08), члана 64 Пословника о раду Скупштине Брчко дистрикта БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ бројеви 17/08 и 20/10) и Предлога градоначелника, број: 48-13-003663/10 од 9. фебруара 2011. године, Скупштина Брчко дистрикта Босне и Херцеговине на 41. редовној сједници одржаној 23. фебруара 2011. године, доноси

ОДЛУКУ

О УСВАЈАЊУ ПОЛИТИКЕ ДОДЈЕЛЕ КОНЦЕСИЈА У БРЧКО ДИСТРИКТУ БиХ

Члан 1

Усваја се Политика додјеле концесија у Брчко дистрикту БиХ.

Члан 2

Саставни дио ове одлуке је Политика додјеле концепција у Брчко дистрикту БиХ, број: 01-02-360/11-1 од 23. фебруара 2011. године.

Члан 3

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и биће објављена у Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ.

Број: 01-02-360/11

Брчко, 23. фебруар 2011. године

**ПРЕДСЈЕДНИК
СКУПШТИНЕ БРЧКО ДИСТРИКТА БиХ**

Есад Атић

Достављено:

1. Предсједнику;
2. Потпредсједнику;
3. Градоначелнику;
4. Одјељењу за привредни развој, спорт и културу;
5. Дирекцији за финансије;
6. Канцеларији за управљење јавном имовином;
7. Сектору за координацију политика и опште послове – Одсјеку за опште послове;
8. Архиви.

ПОЛИТИКА ДОДЈЕЛЕ КОНЦЕСИЈА У БРЧКО ДИСТРИКТУ БиХ

Политика из области концесија биће усмјерена на то да се сви природни ресурси и објекти инфраструктуре ставе у функцију економског развоја и оптимално користе.

У складу с чланом 5 Закона о концесијама („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бројеви 41/06, 19/07 и 2/08), Влада Брчко дистрикта БиХ припремила је предлог документа о политици додјеле концесија у коме се даје опис привредних сектора и индустријских области које се могу, у виду концесије, делегирати и уступити домаћим и страним правним лицима, елементе концесионе политике, као и мјере за реализацију Закона о концесијама.

Имајући у виду ограниченост властитих извора финансирања, развоја привредног и инфраструктурног комплекса, те полазећи од фундаменталних одређења у друштву за својинском трансформацијом и развојем на тржишним основима, у Брчко дистрикту БиХ (у даљем тексту: Дистрикт) је потребно убрзати процес концесионарства како би се брже привукао страни и ангажовао домаћи капитал.

Закон о концесијама успоставља веома сложен правни систем комерцијалног искоришћавања јавних добара и законом регулисаних активности, везаних за додјелу концесија.

Одредбе Закона о концесијама дају правни основ за реализацију давања концесија у пракси.

Закон је систем концесија означио као један од облика приватних, страних или домаћих улагања и створио му претпоставке да резултира значајним, позитивним ефектима за Дистрикт.

Будући да је давање концесија један од посебно погодних облика инвестирања страног капитала у домаћу економију, очекује се да ће се концесионим давањима у Брчко дистрикту БиХ обезбиједити:

1. повећање друштвеног бруто производа – концесиона улагања, у правилу подразумевају крупније инвестиционе захвате на основу којих долази до значајнијег пораста друштвеног бруто производа;
2. повећање нивоа запослености – што се остварује новим инвестицијама, а чија реализација подразумева запошљавање нове радне снаге;
3. оријентација на коришћење обновљивих природних ресурса и рационално коришћење необновљивих природних ресурса, а у функцији општедруштвеног развоја и напретка Брчко дистрикта БиХ;
4. трансфер савремених технологија и знања – концесиона улагања реализују се, у принципу, уз примјену најмодернијих техничко-технолошких достигнућа, чиме се остварује успјешан трансфер технологија и знања;

5. повећање извоза и приступ новим тржиштима – посебно када се концесиона улагања остварују у привредним дјелатностима чији се производи могу успјешно реализовати на страним тржиштима, као и када се стварају услови за бољу повезаност домаћих привредних субјеката са земљама из окружења;
6. супституцију и/или смањење увоза – што је посебно случај када се концесија реализује у производњи добара која су дефицитарна на домаћем тржишту;
7. стабилизовање јавног сектора – што се огледа повећањем фискалних и парафискалних прихода, а што је логична посљедица тј. резултат сваког концесионог инвестирања;
8. увођење и јачање конкуренције – с новим инвестицијама, посебно оним у производним капацитетима, јављају се нови субјекти понуде, што доприноси јачању конкуренције на домаћем тржишту;
9. повећање квалитета и асортимана производа и услуга – увођењем савремених технологија, уз модернизацију производних капацитета, те јачањем конкуренције на тржишту, концесиона улагања значајно доприносе повећању квалитета и проширењу асортимана производа и услуга;
10. повећање кредитног угледа Дистрикта код међународних развојних и инвестиционих финансијских институција. Осим што доприносе стабилизацији јавног сектора (буџета) повећањем фискалних и других прихода, те тиме што подразумијевају директно инвестирање страног капитала у домаћу привреду, концесиона улагања индиректно доприносе подизању кредитно-финансијског угледа;
11. запошљавање домаћих производних капацитета, и то на основу ангажовања појединих производно-услужних субјеката и куповине сировина и других добара на домаћем тржишту;
12. повећање оперативне ефикасности улоге менаџмента у привређивању – што је посебно битно у савременим условима привређивања на свјетском тржишту, при чему улога менаџмента постаје све значајнија;
13. увођење међународних стандарда у пословању по моделима развијених земаља – а што се може узети као један од незаобилазних предуслова за успјешан продор на међународно тржиште.

Осим споменутих, по основу концесионих давања могуће је остварити и друге циљеве и интересе економског развоја Брчко дистрикта БиХ и његовог општедруштвеног напретка.

1. ПРЕДМЕТ КОНЦЕСИЈЕ

На основу члана 7 Закона о концесијама („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бројеви 41/06, 19/07 и 2/08), предмет концесије према одредбама Закона може бити:

1. изградња, доградња и коришћење или коришћење:
 - путева и припадајућих инфраструктурних објеката;
 - жељезничких пруга, пловних канала и лука и
 - аеродрома;
2. коришћење водотока и других вода;
3. изградња енергетских објеката, алтернативна производња електричне енергије (соларна енергија, енергија вјетра и др.);
4. изградња и/или коришћење хидроакмулација, изузев преноса електричне енергије;
5. истраживање и/или коришћење енергетских и других минералних сировина;
6. истраживање и/или коришћење сирове нафте и земног гаса;
7. коришћење грађевинског земљишта;
8. лов и риболов;
9. изградња, коришћење и управљање цјевоводним транспортом нафте и гаса и складиштење у цјевоводним терминалима;
10. поштанске и телекомуникационе услуге, изузев заједничких и међународних комуникација из члана III.1(h) Устава Босне и Херцеговине;
11. путнички и теретни жељезнички саобраћај;
12. јавни линијски превоз лица;
13. кориштење љековитих, термалних и минералних вода;
14. истраживање и/или коришћење неметалних минералних сировина, укључујући све секундарне минералне сировине утврђене посебним законом;
15. хидромелиорациони системи и системи за вађење материјала из водотока и водних површина;
16. уређивање и/или коришћење корита, обала ријека и језера;
17. коришћење пољопривредног земљишта;
18. хотели и остали туристички објекти;
19. простори и објекти природног и грађевинског наслеђа.

1.1. ИЗГРАДЊА, ДОГРАДЊА И КОРИШЋЕЊЕ ИЛИ САМО КОРИШЋЕЊЕ ЖЕЉЕЗНИЧКИХ ПРУГА, ПУТНИХ ПРАВАЦА, ПЛОВНИХ КАНАЛА, ЛУКА И АЕРОДРОМА

Под појмом саобраћајне инфраструктуре подразумијева се путна, жељезничка, ваздушна и инфраструктура воденог саобраћаја.

Значај инфраструктуре изражен је кроз велики интензитет инвестиција, дуг рок изградње и поврата уложених средстава. Политиком изградње и модернизације саобраћајног система омогућава се задовољење саобраћајних потреба привреде и становништва уз што је могуће ниже трошкове и што већи квалитет услуга (у погледу брзине, безбједности, ефикасности, комфора).

Саобраћајни положај и саобраћајне могућности Брчко дистрикта БиХ су веома повољни. Близина међународних путева Београд–Загреб и Аутопута Vc, два магистрална путна правца која пролазе кроз Дистрикт М18 сјевер–југ и М14.1 исток–запад, два регионална пута Р460 и Р458, Жељезничка пруга Винковци–Тузла, те пловна ријека Сава са луком дају могућности развијања мултимодалног саобраћаја, што је веома повољно за развој привреде. Пружају се могућности за изградњу регионалног робно–транспортног центра високог капацитета.

Проблеми су у дотрајалости ове саобраћајне инфраструктуре, те су потребни значајни захвати модернизације и реконструкције. Потребна је реконструкција постојећих саобраћајница, посебно у дијелу исправљања оштрих кривина. Изразита је потреба рјешења даљинског саобраћаја кроз град, као и рјешавање проблема саобраћаја у мировању.

Потребна је комплетна реконструкција и модернизација жељезнице. Пруге су неелектрификоване, максимална дозвољена брзина је 50 км/х, пружне комуникације су недовољно повезане у регији и шире. Често се чују и констатације о маргиналној улози жељезнице у транспорту, што отвара питање цјелисходности реконструкције и модернизације.

Посебна тешкоћа је с мрежом индустријских колосијека који повезују Луку и индустријске зоне у граду. Проблем је са истоварним депоом који се налази скоро у самом центру града.

Јефтин водни саобраћај у времену раста цијена енергије може да буде од великог значаја за економски развој Дистрикта. Лоше приступне жељезничке и друмске комуникације, технички лоша и капацитетом недовољна претоварна механизација, недовољан складишни простор, те кратак пловни период ријеке Саве значајна су ограничења која не дозвољавају да се овај природни потенцијал довољно економски искористи.

С циљем унапређивања жељезничког и друмског саобраћаја неопходно је реализовати Студију о измјештању индустријског колосијека из града, израдити и реализовати пројекте за реконструкцију и модернизацију жељезничке и путне мреже и заобилазнице око града, а све у складу са Законом о концесијама, према којем се концесијом стичу права привредног коришћења ових ресурса за која је законом одређено да су добра од интереса за Дистрикт и сл.

Дефинисањем ваздушног саобраћаја, као економски најскупљег вида транспорта, Брчко дистрикт БиХ за сада нема реалних потреба за њим, у правом смислу. Најближи комерцијални аеродром је у Тузли, коме претежно гравитирају све потенцијалне потребе за авиопревозом. Посљедњих година јавила се идеја и иницијатива изградње малог аеродрома привредно–спортског карактера на територији Брчко дистрикта БиХ. Будућим пројектима може се планирати изградња аеродрома и увођење ваздушног саобраћаја, који би додатно употпунио саобраћајну инфраструктуру. За ваздушни саобраћај су прихватљиви модели финансирања као и код осталих видова саобраћаја.

За изградњу ове инфраструктуре, која подразумијева путну мрежу, жељезничку мрежу, пловност Савом, луке као и пратеће објекте и супраструктуру по прихваћеним стандардима ЕУ, Брчко дистрикту Босне и Херцеговине биће потребна значајна финансијска средства. Са становишта концесија и приватних инвестиција, финансирања оваквих пројеката веома су захтјевна јер је дуг период поврата средстава уз ризике у предвиђањима саобраћајних токова. Зато је, осим BOT (Build-Operate-Transfer) модела, за оваква финансирања погодан модел тзв. јавно-приватног партнерства (PPP2 Public Private Partnership).

1.2. ВОДНИ ТРАНСПОРТ И ИНФРАСТРУКТУРА

Приоритети у овој области су реконструкција или измјештање Луке и прочишћавање корита ријеке Саве на начин да се:

1. изради студија реконструкције или измјештања Луке;
2. изради студија о изградњи робно-транспортног центра;
3. приступи прочишћавању корита ријеке Саве;
4. изради студија о могућностима остварења Луке као јавне корпорације.

1.3. КОРИШЋЕЊЕ ВОДОТОКА И ДРУГИХ ВОДА

Суштински проблем овога подручја су појаве високих поплавних вода, и то: вањске воде (воде ријеке Саве), брдске воде (с планина Мајевице и Требаве) и властите воде (оборинске, подвирне и подземне). Са становишта хидрографије, подручје Брчко дистрикта БиХ се може подијелити на три области које заједно чине цјелину дефинисану као хидромелиорациони систем, и то:

- Слив ријека Тиње–Брке, у централно-западном дијелу;
- Обједа, на сјеверу и
- Лукавца, на истоку Брчко дистрикта БиХ.

Једино је хидромелиорациони систем Обједа детаљно разрађен и пронађена су рјешења за актуелне проблеме у вези с поплавама. Код остала два хидромелиорациона система ситуација није у потпуности ријешена и неопходно је урадити пројекте и предложена рјешења реализовати у пракси.

Вода представља значајан природни ресурс у Дистрикту, али у области коришћења водотока и других вода јављају се многи проблеми, које је могуће у већој мјери ријешити кроз концесионо ангажовање и улагање како домаћих, тако и страних инвеститора.

То се у првом реду односи на:

- вишенамјенску употребу вода;
- одбрану од штетног дјеловања вода;
- заштиту пољопривредног земљишта;
- дугорочно водоснабдијевање становништва;

- градњу и реконструкцију система за пречишћавање отпадних вода и канализационих система;
- колекцију и пречишћавање градског течног отпада;
- израду система за наводњавање;
- употребу геотермалних вода за гријање, лијечење и туризам;
- производњу хране у води.

С циљем побољшања искоришћености водних потенцијала Дистрикта, неопходно је законски регулисати концесије на водама и јавном водном добру у складу са Законом о концесијама, према којем се концесијом стичу права привредног коришћења природних богатстава и других добара за која је законом одређено да су добра од интереса за Дистрикт или се повјерава обављање одређене дјелатности од јавног интереса као што су комуналне дјелатности и сл.

Законом о водама Републике Српске, који је на снази на подручју Брчко дистрикта БиХ по налогу супервизора („Службени гласник РС“ број 10/98), концесије у области вода могу се дати за сљедеће дјелатности:

1. захватање воде за потребе водоснабдијевања;
2. коришћење воде за производњу електричне енергије,
3. захватање минералних и термалних вода;
4. захватање воде за наводњавање;
5. уређење пловних путева;
6. грађење ријечних лука (пристаништа);
7. узгој рибе у затвореним и отвореним водотоцима;
8. коришћење водних површина за спортске и рекреационе намјене, с подизањем објеката;
9. вађење шљунка и пијеска.

1.4. КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

Стање комуналне инфраструктуре и њена уређеност један је од основних елемената којим се одређује квалитет живота на подручју Брчко дистрикта БиХ. Посебан проблем су нова градска и приградска насеља, изграђена без водоводне и канализационе инфраструктуре, а овај проблем је немогуће ријешити без великих финансијских улагања. Проблем су непостојање система интегралног управљања отпадом и отпадним водама, непостојање или непоштовање прописа који се односе на превенцију свих облика загађења животне средине.

Приоритети у овој области су:

Изградња капацитета за снабдијевање водом путем:

1. изградње дистрибутивног цјевовода од „Фабрике воде“;
2. реконструкција и замјена водоводне мреже градског водоводног система;
3. изградње и проширења система за водоснабдијевање у МЗ.

Изградња система за збрињавање отпадних и оборинских вода кроз:

1. пројектовање система за каналисање и пречишћавање отпадних вода;
2. изградњу постројења за пречишћавање отпадних вода;
3. реконструкцију фекалних и оборинских канализација;
4. изградњу и проширење канализационих система у МЗ.

Изградња система за збрињавање и управљање отпадом:

1. пројектовање центра за збрињавање и управљање отпадом;
2. изградња центра за збрињавање и управљање отпадом.

1.5. КОНЦЕСИЈЕ У МИНЕРАЛНО-СИРОВИНСКОМ КОМПЛЕКСУ

Политика коришћења минералних ресурса полази од реалног стања сировинске базе. Све сировине у складу с класичним класификацијама издвајају се у:

- металне;
- неметалне и природне грађевинске материјале;
- енергетске сировине (угаљ, нафта, природни гас и посебно топле/термалне и термоминералне воде);
- хидроресурсе (питке подземне воде и различите врсте минералних вода).

У области минералних сировина концесиона политика мора бити усмјерена на следеће:

- пуну заштиту државних интереса (јавног интереса), изражених кроз економске, еколошке и социјалне ефекте прихватљиве за државу и њено становништво;
- отварање рудника, који могу с малим средствима да покрену производњу и створе повољне економске ефекте посебно кроз додатно запошљавање (овдје предност имају мали рудници, што је и свјетска концепција) и
- да се давањем концесија за истраживање повећа укупни систем геолошке истражености Дистрикта и прошири постојећа минерално-сировинска база.

Концесије у минерално-сировинском комплексу

Полазни докуменат за додјелу концесије у минерално-сировинском комплексу је предстудија, односно студија економске оправданости.

У савременим условима за сваку концесију у минерално-сировинском комплексу битни су следећи елементи:

Предмет концесије (лиценце) према врсти активности може бити различит па тако постоје:

1. Концесије за проспекцију/рекогносцирање;
2. Концесије за истраживање минералних сировина;
3. Лиценце за истраживање минералних сировина;
4. Концесије за проспекцију и истраживање;
5. Концесије за експлоатацију минералних сировина:
 - 5.1. експлоатација геогених минералних сировина;
 - 5.2. експлоатација техногених минералних сировина и

6. Остале концесије:

- 6.1. Концесије за изградњу постројења за ПМС (припрема минералних сировина);
- 6.2. Концесије за изградњу рафинерија за нафту;
- 6.3. Концесије за изградњу нафтовода, гасовода и цјевовода за друге минералне сировине;
- 6.4. Концесије за складиштење течности и гасова;
- 6.5. Концесије за складиштење отпадака.

У области геолошких истраживања, концесије/лиценце се дају прије свега за проспекцију, за истраживања или заједничка концесија за једно и друго.

1) Концесије за проспекцију

- Омогућавају претходно проучавање терена примјеном различитих геолошких, геохемијских и геофизичких метода укључујући и проспекцијско бушење.
- Концесија обухвата релативно велике просторе.
- Вријеме важења концесије обично је три (3) године с могућношћу продужења.
- Добијање оваквих концесија захтијева претходно усаглашавање програма рада са одговарајућим државним програмима и органима.
- Добијање концесија је условљено једнократним плаћањем, накнадом која зависи од величине површине.
- Ова концесија даје право првенства за добијање наредне концесије за истраживање.

2) Концесије за проспекцију и истраживање

Може се дати овакав вид заједничке концесије (концесија за проспекцију и истраживања) која садржи сљедеће елементе:

- a) величину површине (мак. 800 ха по једној концесији) на којој се обављају активности;
- b) врсту минералне сировине на коју се концесија односи;
- c) обим и тип радова који се реализују;
- d) рок важења: три (3) године с могућношћу продужења за још три (3) године;
- e) услове који се морају обезбиједити у оквиру коришћења концесија: општа безбједност, заштита животне средине, обезбјеђивање одређене тачности геолошких истраживања, начин и рок предаје геолошког извјештаја државном органу и спречавање штета и њихова евентуална накнада.

3) Концесије (лиценце) за истраживање и експлоатацију

- Ове концесије су у највећем броју земаља дио сваког националног закона о минералним сировинама (рударског, геолошког и сл.).
- Лиценце за истраживање су искључива права у оквиру одређене територије и носе сигурност да ако је истраживање успјешно, носилац лиценце има право првенства у добијању закупа/концесије за експлоатацију.

- Концесија/лиценца се добија на бази једнократног плаћања накнаде која зависи од величине површине, може се наплаћивати и периодични порез на земљиште.

- У документу о лиценци/концесији утврђено је вријеме трајања закупа, а захтијева се одређен обим радова у новчаном износу који се мора реализовати у одређеном року.

- Експлоатација је најчешћи облик концесија у минералном сировинском комплексу који је најдетаљније разрађен у одговарајућем, прије свега у рударском и геолошком закону, при чему се ради о искључивим правима која могу бити у облику рударских права («*mining claims*»), или као концесије («*concessions*») – писмени уговори с Владом.

- Права се обично могу пренијети на нове власнике и могу бити третирана као приватно

власништво у трансакцијама.

- Рок трајања концесија за експлоатацију је најчешће од двадесет (20) до двадесет пет (25) година.

- На лежишту обухваћеном концесијом мора се реализовати минимални обим годишње производње у односу на обим истражених резерви.

- Приоритет за добијање концесије за експлоатацију имају појединци и предузећа (приватна, државна и мјешовита; домаћа и инострана) која су вршила истраживања лежишта или привредни субјекти и други субјекти који су финансирани истраживање лежишта.

- Захтеви за добијање концесија за експлоатацију морају да садрже елементе прописане Законом о рударству.

- За концесије за експлоатацију корисних компоненти из техногених лежишта (одлагалишта, јаловишта из постројења за ПМС, шљачишта, пепелишта и сл.) најчешће се морају обезбиједити сљедећи елементи:

a) утврђивање простора на коме је предвиђена експлоатација;

b) утврђивање типа техногеног лежишта и његова величина и квалитет;

c) одређивање технологије екстракције и њен утицај на животну средину, посебно на квалитет подземних и површинских вода;

d) утврђивање мјера заштите које спречавају или минимизирају загађивање животне средине, као и мјере за рекултивацију терена.

Од осталих врста концесија још су карактеристичне оне које се дају за складиштење горива, као и течних и чврстих токсичних отпадака у стијенским масама.

За добијање таквих концесија потребно је обезбиједити:

a) приказ површине територије на којој ће бити складиштени отпаци;

b) одређивање дубине и типа стијена, геолошких, хидрогеолошких и инжењерско-геолошких услова складиштења отпадака;

c) приказ врсте отпадака које треба складиштити и њихових токсичних карактеристика, као и приказ разлога због којих се ови отпаци не могу складиштити на површини земље;

d) приказ утицаја отпадака на околне стијене и воде;

e) приказ технологије складиштења и модели који приказују нешкодљивост складиштења.

1.6. КОРИШЋЕЊЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА

Градско грађевинско земљиште се додјељује путем јавног позива, изузев случаја непосредне погодбе предвиђене законом.

За додијелено земљиште физичка и правна лица плаћају накнаду, и то накнаду која се састоји од тржишне цијене земљишта.

Процес додјеле грађевинског земљишта, одређивање висине накнаде и праћење наплате накнаде погодни су за систем концесија и концесионих улагања.

Накнада за додијелено градско грађевинско земљиште, по свом карактеру је веома блиска концесионој накнади, и обухвата тржишну цијену која се у правилу уплаћује једнократно.

Ова накнада се утврђује у зависности од зона које се дефинишу на основу: положаја земљишта, степена опремљености земљишта комуналним објектима и инсталацијама, саобраћајне повезаности, врсте и капацитета објеката за свакодневно и периодично снабдијевање, степена покривености објектима за здравствену заштиту, школство, културу и дјечју заштиту, природних и еколошких услова коришћења земљишта, као што су нагиб терена, оријентација, осунчаност, температура ваздуха, вјетрови и загађеност ваздуха.

1.7. ЛОВ И РИБОЛОВ

Предмет концесије могу бити привредна ловишта која се додјељују на концесије у складу са законом. Иначе привредна ловишта, односно привредни лов подразумемијева бављење ловом ради стицања добити.

У привредном ловишту се може дати на концесију планирани одстрел дивљачи у складу са ловним основом и обавезом одржавања и побољшавања квалитета ловних ресурса који се користе.

1.8. ЈАВНИ ЛИНИЈСКИ ПРЕВОЗ ЛИЦА

Јавни линијски превоз лица

Јавни линијски превоз лица који се може дати под концесију подразумемијева:

- превоз лица на међународним линијама;
- превоз лица на домаћим линијама;
- превоз лица у локалном саобраћају.

За превоз лица на међународним линијама, концесија се може додијелити правном лицу, ако је полазак или одредиште на територији Дистрикта. Ове концесије треба додјељивати на краће рокове, ради остваривања конкурентности и бољег квалитета услуга, на рок 5–8 година.

1.9. КОРИШЋЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА

Пољопривредно земљиште је прворазредно природно добро јер обезбјеђује храну као услов одржања живота. Још је у деветнаестом вијеку на Западу остварено рјешење по којем је природно добро уједно и јавно добро. Према том

рјешењу природна као јавна добра су предмет сталне друштвене бриге о њиховој рационалној употреби. То се посебно односи на пољопривредно земљиште. Бројним законским рјешењима се обавезују власници пољопривредног земљишта на његову рационалну употребу.

Крупан посјед и његово непрекидно увећање су основ успјешности пољопривреде на Западу. Једним дијелом то се остварује путем кооперације у пољопривреди и прехранбеној индустрији, а другим дијелом држава својим законима и подстицајним мјерама подстиче окрупњавање посједа. Углавном се подстичу и субвенционишу робни произвођачи.

Закони о опорезивању необрађеног пољопривредног земљишта, који имају своју дугу традицију, снажно подстичу укрупњавање пољопривредног посједа. То је у западним земљама довело до веома крупног индивидуалног пољопривредног посједа. У одређеном броју земаља (Словенија, Аустрија, Њемачка, Пољска, Француска и др.) то се подстиче и Законом о насљеђивању било да је то саставни дио општег закона о насљеђивању или се доносе посебни закони о насљеђивању пољопривредних газдинстава (Словенија, Аустрија и др.). Рјешења су, углавном, таква да пољопривредно газдинство насљеђује само онај који остаје да се бави пољопривредом док су остали насљедници дужни да му продају своје насљедне дијелове.

С обзиром на изузетан ситан посјед у пољопривреди Брчко дистрикта БиХ и снажно испољену тенденцију његовог безграничног уситњавања, чак до нивоа који је испод могућности његовог рационалног економског коришћења стоје све потребе да се и у оквиру ове политике приступи остварењу рјешења која ће зауставити овај негативан тренд. Изузетна потреба покретања процеса укрупњавања посједа на једној страни, као и вјероватан немали отпор намеће потребу постепености и опрезности у рјешавању овог значајног проблема. С обзиром да и земље нашег окружења, а и скоро све европске земље, доста оштро опорезују необрађено пољопривредно земљиште, тешко је наћи разлоге да се такав закон не донесе и у Брчко дистрикту БиХ. Примјера за углед има довољно, а остварени позитивни резултати су неспорни.

Формирање пољопривредних задруга је предуслов за опстајање малих пољопривредних посједа, који ће кроз овај облик организовања пољопривредне производње пронаћи своју егзистенцију на подручју Брчко дистрикта БиХ. Овај облик је показао добре резултате у многим развијеним земљама, тако да позитивна искуства можемо користити како би ефикасно искористили наше пољопривредне потенцијале.

Прехрамбена индустрија на Западу прибавља пољопривредне производе или куповином са крупног индивидуалног пољопривредног посједа, што гарантује ниску производну цијену или је сама индустрија власник крупног пољопривредног посједа на којем остварује властиту производњу. Наш ситан пољопривредни посјед са скупом производњом није повољан основ за развој прехранбене индустрије. Усто, наша прехранбена индустрија, углавном, нема властите пољопривредне површине. Једна од могућности да и код нас прехранбена индустрија дође до властитих крупних пољопривредних површина је у развијању корпоративног власништва.

Могуће је да власници ситних парцела, посебно они који не обрађују своје пољопривредно земљиште уложе то земљиште, као свој акционарски (дионички) улог у одређени прехрамбени индустријски капацитет. То би довело до убрзаног развоја и пољопривреде и прехрамбене индустрије што би дало могућности да ти акционари нађу запослење у односном индустријском капацитету, уз истовремену наплату дивиденде по основу свог акционарског улога.

Да би се стимулисао овај процес и помогло прехрамбеној индустрији у савлађивању почетних тешкоћа покретања производње могуће је да ове акције од пољопривредног земљишта буду приоритетне. У року од око пет (5) година Влада Брчко дистрикта БиХ би гарантовала исплату дивиденди. Било би потребно спровести врсту истраживања у којем би се утврдиле склоности како власника земљишта тако и прехрамбене индустрије. То би био основ могућег нормативног (законског) регулисања.

Треба у складу са Законом о концесијама у здравој и равноправној конкуренцији извршити избор најбољих корисника пољопривредних земљишних површина, али се у том поступку мора водити рачуна да не дође до уситњавања посједа. Уситњеност посједа увелико отежава постизање рентабилности у пољопривредној производњи.

Потребно је водити рачуна о мањим и средњим посједницима заинтересованим за коришћење одређених површина пољопривредног земљишта у власништву Брчко дистрикта БиХ, те им у поступку додјеле концесије путем самоиницијативне понуде омогућити коришћење.

Квалитетно урађена предстудија или студија економске оправданости коришћења пољопривредног земљишта, треба да буде основ за додјелу.

Предмет закупа може бити пољопривредно земљиште искључиво у сврху биљне и животињске производње у складу са Законом о пољопривредном земљишту Брчко дистрикта БиХ.

Предмет концесије **може бити употреба пољопривредног земљишта** уколико је пољопривредна производња у функцији прерађивачких капацитета и обављања пољопривредне дјелатности од општег интереса за Брчко дистрикт БиХ (развој инфраструктуре, запошљавање становништва и увезивање примарне пољопривредне производње и прерађивачке дјелатности) и ако концесионар искаже интерес да изврши деминирање запушеног пољопривредног земљишта које ће служити искључиво за примарну пољопривредну производњу (биљна и сточарска производња).

Приоритети у овој области су:

1. додјела пољопривредног земљишта у власништву Дистрикта на коришћење с циљем повећања величине породичних газдинстава с комерцијалном производњом уз истовремено спречавање даљег уситњавања посједа;

2. додјела пољопривредног земљишта на концесију на којем је потребно извршити деминирање, наводњавање и мелиорацију;

3. с циљем оптималног и потпуног искоришћавања пољопривредног земљишта за ратарску, сточарску и воћарско-виноградарску производњу, неопходно је у концесионом поступку, додјељивати пољопривредно земљиште оним субјектима који ће га користити у складу с прописаним стандардима.

Тренутно се овим дијелом јавне имовине располаже давањем у закуп, док би додјељивање концесије на истом значајно унаприједило пољопривреду у Брчко дистрикту БиХ.

1.10. ТУРИЗАМ

Туризам у Брчко дистрикту БиХ има природне и антропогене претпоставке за развој, које на одговарајући начин треба искористити и усмјерити у правцу остваривања финансијских ефеката. Туризам као привредна грана на високом је мјесту (што се тиче финансијских аспеката у ширем смислу) са сталном тенденцијом раста. Привреда која се налази у проблемима власничке трансформације оставља широк простор за снажан развој и експанзију туризма, који би се заснивао на властитим компаративним предностима, домаћим ресурсима, тржишном основу, укључивању у међународну подјелу рада, са отварањем већег броја нових радних мјеста. Бржа ревитализација постојећих и изградња нових капацитета и пратећих садржаја остварила би се кроз концесиона улагања домаћих и страних инвеститора, што би створило повољну општу климу и повећало конкурентску способност на иностраном тржишту.

На основу општих и посебних циљева те постојећих природних и других туристичких потенцијала профилисали би се сљедећи видови туризма: *Туризам на водама* (Релативно чиста ријека Сава богата рибом, атрактивно природно пејзажно окружење, али с недовољно изграђеним смјештајним капацитетима, реална су шанса за развој туризма на водама, под којим се подразумејива лов, риболов, спорт, кајак, кану, итд. Овај вид туризма нарочито је атрактиван за странце и привлачи пажњу значајних страних инвестиција у многим земљама сличних потенцијала). За развој *транзитног туризма* потребно је осавременити путну мрежу, гранични прелаз и услужне садржаје с циљем задовољења потреба туриста и путника (смјештајни, угоститељски и други капацитети за одмор путника, који могу бити стављени у функцију транзитног туризма). Да би туризам, као привредна грана, достигао жељени ниво квалитета и услуга потребно је доградити и реновирати, односно изградити нове смјештајне капацитете, туристичке садржаје квалитетније повезати савременом саобраћајном инфраструктуром, повезати различите видове туризма, комплетирати туристичку понуду, створити широки простор за дјеловање потенцијалних инвеститора на пољу концесија.

Потенцијална могућност постојања термалних и термоминералних вода као и климатске могућности Мајевице и њених села (Штрепци, Зовик) отворили би могућност заинтересованости за изградњу смјештајних капацитета, развоја здравствене службе за посебне видове *здравственог туризма*, туристичком

инфраструктуром, стручним кадровима што свеукупно чини одличне предуслове за развој иностраног туризма и страна улагања.

Сава је изузетно природно богатство, која својим потенцијалом пружа могућност унапређивања развојних функција Дистрикта у цјелини и чини основну претпоставку за побољшања укупног квалитета живота у граду, а међу њима је и развојна компонента туризма (*ријечни и мотонаутички туризам*).

Могућности развоја су туристичке, рекреативне и спортске функције које би могле да, поред становника града, привуку и значајан број посјетилаца, што се може реализовати уколико се на што бољи начин обезбиједи приступ овим локацијама, као што су изградње приступних путева, пјешачких стаза и др. Дуга и лако доступна пјешачка, бициклическа стаза са спортским и туристичким садржајима могла би увелико да измијени слику града и снажно допринесе његовом развоју.

Изградњом вјештачких језера, одговарајућих насипа и уређењем корита ријека омогућено је коришћење обала ријека и језера у друге сврхе: изградња плажа и купалишта, терена за спорт и рекреацију, туристичко-привредних објеката и других садржаја. Важно је напоменути велики број изграђених пловних угоститељских објеката уз обалу ријека сталног или привременог карактера. Ова област даје велике могућности и у погледу привредно-туристичке функције и развоја спортске рекреације, садржајно је богата, те се истој у наредном периоду, мора посветити дужна пажња, а нарочито у нормативно-правном погледу.

Обално земљиште ријека је најчешће у власништву Брчко дистрикта БиХ и врло често је предмет бесправног заузимања и коришћења, те као такво у будућем времену мора добити пуни значај у склопу интегралног управљања водама.

Концесија се намеће као најефикасније рјешење питања уређења или коришћења корита, обала ријека и језера, чиме би се остварили значајни позитивни ефекти у пољопривреди, туризму, угоститељству, спорту, заштити животног простора.

Ловни и риболовни туризам би се такође могао додатно развијати уз помоћ потенцијалних инвеститора на пољу концесија (Распрострањеност животињског ловног фонда у околини Брчког као и некада афирмисана *Фазанерија* омогућавају развој ловног туризма док богатство рибљег фонда ријеке Саве треба искористити у сврху риболовног туризма).

Тakoђе и остали видови туризма који су потенцијално могући у Брчко Дистрикту БиХ могу бити предмет концесија (пословни, сеоски и др.).

Простори и објекти природног и грађевинског наслеђа

Простори и објекти природног наслеђа су стављени под заштиту државе, јер су изузетни, ријетки или проријеђени на ширем простору и као такви су од посебног значаја за науку, културу, рекреацију и туризам. Такви су: пећине, крашка врела, предјели прашумских облика или изузетно вриједни и естетски

обликовани пејзажи, објекти на којима се може пратити еволуција земљине коре и живог свијета, као што су карактеристични геолошки профили или реликтне и ендемичне биљне и животињске врсте. Ту спадају и необични облици и појаве природе, као што су изузетни облици и димензије стијена, кречњачки прозорци и мостови и сл.

- Природно наслеђе и животна средина

На територији Брчко дистрикта БиХ препознатљиве су различите натуралистичке и природне вриједности, којима одговарају различити степени заштите и коришћења зависно од нивоа интегритета и специфичних карактеристика сваког дијела.

Генерално, категорије природног наслеђа могу се дефинисати као:

- дијелови неоштећени с природног аспекта или нетакнути дивљи предјели које би требало потпуно заштитити или за које би требало прописати одрживи развој природног екосистема;
- дијелови посебно вриједни са стајалишта животне средине које је потребно заштитити и вредновати или посебне природне љепоте које је потребно сачувати и користити за рекреативне намјене становништва;
- дијелови на којима се налазе посебни примјерци флоре или фауне или хабитати посебних врста или којима пријети изумирање па се зато морају заштитити и чувати.

Највреднија природна подручја знатније величине су подручје Посавине, карактеристично због бројних природних љепота и подручје Мајевице у јужном дијелу Дистрикта. Важност тих дијелова не даје се само у функцији заштите животне средине, већ и за друштвену употребу и за рекреацију. Постоје и друге зоне обилежене елементима природних и натуралистичких љепота и вриједности које би могле бити предмет концесије:

1. Природне љепоте на сљедећим подручјима:

- Обала Саве;
- Зона Фицибајер;
- Зона Маоча (Исламовац);
- Зона испод Босанске Бијеле.

2. Шуме у близини:

- Шаторовића;
- Маоче;
- Рашљанске ријеке;
- Брчког.

3. Видиковци:

- Горњи Хргови (изнад Тиње близу Босанске Бијеле);
- Бандера у Рашљанима.

4. Природни споменици:

- Хидролошки споменик “Стара вода” у Ражљеву;
- Извор “Калуђеровац” у Босанској Бијелој;
- Геоморфолошки споменик “Мрачна пећина” у Босанској Бијелој;
- Геоморфолошки споменици у Брезовом Пољу, Буквику, Маочи, Брки и Босанској Бијелој.

Предјели на границама Панонске низије богати су геотермалним водама за које је потребно извршити одговарајуће анализе евентуалних налазишта и искоришћавања. Дубоким бушотинама пронађене су термалне воде и термоминералне воде (Витановићи и Посавина) на различитим дубинама и различите температуре.

- Паркови и природна богатства

Паркови и природна богатства Брчко дистрикта БиХ су од посебне важности због природних љепота и животне средине, у оквиру којих се строга заштита површинских и дубинских слојева тла, вода, флоре и фауне комбинује са активностима научне промоције и излетничког туризма, које морају бити прикладно регулисане.

Најважнији постојећи паркови и природна богатства у Брчко дистрикту БиХ, планина Мајевица с припадајућим или другим дестинацијама, који би могли бити предмет концесије су:

- a) Шума Шаторовић;
- b) Шума у Маочи и Рашљанска ријека;
- c) Ловиште „Међутињама“ и Фазанерија;
- d) Петковача;
- e) Исламовац, Горња Скакава, Ражљево;
- f) Зовик и Штрепци;
- g) Бијела;
- h) Брезово Поље;
- i) Дубраве;
- j) Рашљани.

- Културно наслеђе

Иако се на простору Брчко дистрикта БиХ не налазе многи споменици и добра историјско-културне вриједности, постоји више елемената који карактеришу простор и дају му специфичан идентитет, без обзира на разне утицаје којих је било.

Појединачни објекти споменичких вриједности и спомен-обилежја која би могла бити предмет концесије су:

1. “Кула” Хак-бега Динића (Градашчевића) Босанска Бијела
2. Зграда у улици Ислахијет 8 Брчко – Колобара
3. Зграда "Прва пошта" на углу улица Ислахијет 9 и Данила Киша Брчко – Колобара
4. Зграда "Ослобођење" на углу Трга младих и улице др Абдулаха Буквице Брчко – Центар

5. Зграда до зграде "Ослобођења" на Тргу младих, према Коначком брду	Брчко – Центар
6. Зграда на углу Трга младих и улице Лазе Костића	Брчко – Центар
7. Зграда на углу улица Босне Сребрене и Лазе Костића	Брчко – Центар
8. Зграда на Тргу младих, између зграде у којој је данас
Загребачка банка и зграде на углу Трга младих и улице Лазе Костић	Брчко – Центар
9. Зграда на Тргу Пере Марјана 5	Брчко – Колобара
10. Зграда на Тргу Пере Марјана 7	Брчко – Колобара
11. Зграда до зграде "Ослобођења" у улици др Абдулаха Буквице 2	Брчко – Центар
12. Зграда „Прве поште“ у Брчком, између улица Ислахијет и Данила Киша	Брчко – Центар

Савремени концепт заштите простора и објеката природног наслеђа подразумијева не само пасивну заштиту природних ријеткости, него се заснива и на активној заштити, коришћењу и унапређивању природне средине. То подразумијева примјену концепта усклађеног и рационално организованог развоја уз концесиона улагања домаћих и страних инвеститора. Све ово би омогућило да се оствари вишефункционалност намјене заштићених објеката или природних добара, што првенствено подразумијева: све видове туризма, научне, културне и васпитно-образовне намјене.

Просторе и објекте грађевинског наслеђа је, с обзиром на њихову вриједност и посебност, неопходно на одговарајући начин третирати у свим развојним плановима, не само због њиховог физичког очувања него и због њиховог значаја и улоге као стимулативног развојног фактора. То се у првом реду односи на све видове туризма, науку, културу, васпитање и образовање.

Извођење хитних конзерваторско-рестаураторских и истраживачких интервенција преко организованих и оспособљених стручних служби од великог је значаја у систему заштите простора и објеката грађевинског наслеђа. Заштита сама по себи не подразумијева пасивну заштиту него и активну заштиту, коришћење и унапређивање квалитета и стања у коме се налазе наведени културни споменици. То подразумијева примјену концепције, по којој простор и објекти грађевинског наслеђа, односно културно добро, прелазе у економско добро. Овај концепт би омогућио да се оствари вишефункционалност намјене у смислу организовања разних видова туризма и рекреације, развоја науке, културе и обезбиједи прилив значајних материјалних средстава кроз строго контролисано учешће капитала из концесионих улагања.

Приоритети за додјелу концесије у овој области су:

1. изградња пословно-туристичких објеката погодних за концесију који ће омогућити побољшање туристичке понуде Брчко дистрикта БиХ;

2. изградња спортско-туристичке инфраструктуре којом би се у првом реду допунила туристичка понуда Брчко дистрикта БиХ, а затим и задовољиле потребе грађана за спортском рекреацијом;
3. изградња адекватних смјештајних капацитета намијењених руралном туризму;
4. за туризам је од посебног интереса, изградња рибњака, ловишта, планинарских стаза, уређење природних цјелина са аспекта туристичког активирања и заштите природе као што је Фазанерија, Петковача и др.

1.11. ОПШТИ ПРИНЦИПИ ПОЛИТИКЕ ДОДЈЕЛЕ КОНЦЕСИЈА

Приликом додјеле концесија у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине примјењиваће се сљедећи општи принципи:

1. Транспарентност и недискриминација учесника у поступку, у складу са Законом о концесијама Брчко дистрикта БиХ;
2. Оптимално коришћење природних ресурса, добара у општој употреби и инфраструктурних објеката уз примјену највиших међународних стандарда за управљање тим ресурсима, с тим да се:
 - концесионирањем остваре најповољнији финансијски и економски ефекти за Брчко дистрикт Босне и Херцеговине;
 - задовоље параметри одрживог развоја;
 - оствари директна или индиректна економска корист за Брчко дистрикт БиХ;
3. Постављање правних оквира за постојеће кориснике концесионих добара - правна лица, дефинисана Законом о концесијама Брчко дистрикта БиХ, која у својој дјелатности користе природна богатства, добра у општој употреби или обављају дјелатност од општег интереса у складу са Законом о концесијама.
4. Додјела по БОТ моделу концесија за инфраструктурне и друге значајне области који подразумијева изградњу, реконструкцију и финансирање комплетног објекта, уређаја или постројења, његово коришћење и предају Брчко дистрикту БиХ након истека уговореног рока. Осим БОТ модела у финансирању пројеката који захтијевају дуг период поврата средстава и велике ризике у предвиђањима, могу се користити и комбинована финансирања тзв. јавно-приватно партнерство (PPP-Public Private Partnership) које подразумијева заједничко улагање и заједнички ризик јавног сектора и приватног капитала.
5. Сваки концесиони пројекат који се одобрава мора имати урађену студију економске оправданости. Студија подразумијева пројекат о степену техничко-технолошке, правне и економске оправданости концесије, испитивање природних услова, урбанистичко-техничке могућности и ограничења, дозволе, одобрења, сагласности, утицај дјелатности на живот и здравље људи, те процјене ризика концесионог пројекта. Студија треба да покаже да је концесиони пројекат самоодржив, да доноси добит за Брчко дистрикт БиХ, да се

уклапа у циљеве утврђене овим документом, те како утиче на пружање услуга корисницима и накнаде које се наплаћују од њих.

6. Давање приоритета додјели концесије у оним областима које ће:

- допринијети задовољењу јавних потреба у одређеној области или средини;
- повећати и стимулисати извоз и смањити спољнотрговински дефицит;
- ангажовати домаће ресурсе и радну снагу;
- подстицати развој неразвијених и сиромашних подручја;
- активирати прерађивачке капацитете, користећи природне ресурсе Брчко дистрикта БиХ.

7. Пружање подршке концесионим пројектима која се огледа у:

- политичкој и административној подршци;
- подршци кроз царинске и пореске олакшице у складу са законима;
- подршци у регулисању имовинско-правних односа;
- сношењу заједничких непредвиђених ризика;
- другим облицима подршке у зависности од захтјева концесионог пројекта.

8. Заштита од негативних утицаја концесионих пројеката на животну средину обезбиједиће се изградом посебне студије која ће у сваком конкретном случају дати одговор на ове утицаје и мјере за њихово свођење у прописане оквире.

9. Давање концесија биће у функцији јачања конкуренције на тржишту уз спречавање монополског положаја концесионара у одређеним секторима привређивања.

10. Концесиона накнада и начин њеног одређивања предмет је уговора о концесији, а на основу утврђених принципа и метода израчунавања садржаних у јавном позиву. Уговором се утврђује висина, начин и рокови плаћања концесионе накнаде, а критеријуми за одређивање концесионе накнаде су врста, квалитет, односно категорија, количина, намјена и тржишна цијена добра од општег интереса. За обављање одређених дјелатности, критеријуми се утврђују према тржишним условима пословања, року трајања концесије, ризицима и очекиваном профиту.

11. Процјена и утврђивање јавног интереса обухвата економску, политичку, социолошку и општу оправданост давања концесије и везана је за појам јавног добра.

12. Заштита добара која нису предмет концесије и археолошких предмета које концесионар пронађе током радова на концесионом подручју биће дефинисана одредбама уговора, а на основу позитивних законских прописа.

13. Начин и рок примопредаје објеката након истека уговора дефинишу се уговором, уз обавезе концесионара да те објекте, уређаје и постројења преда у стању у којем је могуће њихово несметано коришћење и функционисање.

14. Надзор, провјеру и праћење цјелокупног рада концесионара током трајања концесионог уговора обављаће Канцеларија за управљање јавном имовином Брчко дистрикта БиХ.

15. Уговор о концесији се евидентира у Јединственом регистру свих одобрених концесионих уговора код Канцеларије за управљање јавном имовином Брчко дистрикта БиХ, а сваки уговор се доставља и Дирекцији за финансије Брчко дистрикта БиХ.

16. Обавеза извјештавања Владе и Скупштине Брчко дистрикта БиХ најмање једном годишње о току реализације концесије.

Број: 01-02-360/11-1
Брчко, 23. фебруар 2011. године

ПРЕДСЈЕДНИК
СКУПШТИНЕ БРЧКО ДИСТРИКТА БиХ

Есад Атић